

Trends & ontwikkelingen Gemeente Leeuwarden

02/26

Planbureau
Fryslân

Brede welvaart in beeld: hoe staat Leeuwarden ervoor?

Hoe gaat het écht met Leeuwarden? Hoe ervaren inwoners hun leven op het gebied van gezondheid, welzijn, werk, wonen en leefomgeving? En hoe ontwikkelen deze aspecten zich door de tijd heen?

Deze publicatie brengt in kaart hoe het staat met de brede welvaart in Leeuwarden – nu én richting 2040. Het rapport laat zien waar het goed gaat, waar zorgen ontstaan en op welke punten de gemeente en haar inwoners voor grote keuzes staan. Want hoewel inwoners hun leven gemiddeld als positief ervaren, wijzen de onderliggende cijfers op een aantal hardnekkige trends: een snel ouder wordende bevolking, druk op het zorgsysteem en verenigingsleven, een kwetsbare arbeidsmarkt, groeiende mentale belasting en zorgen over leefbaarheid en klimaat.

Deze ontwikkelingen raken niet iedereen in gelijke mate. Met name inwoners met een lagere sociaaleconomische positie blijken op meerdere terreinen minder weerbaar (Planbureau Fryslân, 2024c). Dat maakt het belangrijk om nú het gesprek te voeren over de toekomst: hoe zorgen we ervoor dat Leeuwarden ook in 2040 een plek is waar mensen gezond, verbonden en met perspectief kunnen leven?

Deze vierjaarlijkse publicatie – gekoppeld aan de gemeenteraadsverkiezingen – biedt bestuurders, beleidsmakers en inwoners handvatten voor onderbouwde keuzes. Alle cijfers zijn terug te vinden in een [online dashboard](#), dat jaarlijks wordt geactualiseerd.

Welke rol spelen vergrijzing en ontgroening in Leeuwarden?

Toename 65-plussers in Leeuwarden

Leeuwarden heeft net als de rest van Nederland steeds meer te maken met vergrijzing. Zo is de verwachting dat er in 2040 ongeveer twee keer zoveel 65-plussers zijn dan in 2010. Op dit moment is 20 procent van de inwoners van Leeuwarden 65 jaar of ouder. Daarmee is de vergrijzing in Leeuwarden minder sterk dan elders in Fryslân en vergelijkbaar met het Nederlandse gemiddelde. Verder neemt de levensverwachting toe, waardoor het aantal mensen boven de 75 jaar toeneemt. Dit wordt ook wel dubbele vergrijzing genoemd (CBS, 2025a).

Minder mantelzorgers beschikbaar

Het overheidsbeleid is er al jaren op gericht om mensen langer zelfstandig thuis te laten wonen. Dit vraagt om meer ondersteuning van het sociale netwerk, maar met de huidige demografische veranderingen wordt dit steeds lastiger. Mantelzorg wordt namelijk het meest verleend door 50- tot 75-jarigen (PBL, 2018). Mensen boven de 85 hebben dit over het algemeen het meeste nodig. In de komende 25 jaar zal het aantal 85-plussers toenemen, terwijl het aantal 65- tot 75-jarigen zal afnemen.

Daardoor zullen er veel minder potentiële mantelzorgers zijn per 85-plusser. Op dit moment zijn er 14 potentiële mantelzorgers per 85-plusser. De verwachting is dat er in 2040 nog acht potentiële mantelzorgers per 85-plusser beschikbaar zijn (Provincie Fryslân, 2024).

Zorgstelsel onder druk

Het aantal (oude) ouderen in Leeuwarden stijgt. Over het algemeen geldt dat hoe ouder mensen worden, hoe meer zorg ze nodig hebben. Ook is de verwachting dat het aantal inwoners met welvaartsziektes, zoals overgewicht en chronische aandoeningen in Nederland, toeneemt in de komende jaren (RIVM, 2024). Samen zorgt dit voor een hogere zorgvraag. In combinatie met de afname van het aantal potentiële mantelzorgers en een dalende beroepsbevolking leidt dit tot een toenemende druk op het zorgstelsel en stijgende kosten van de zorg.

Minder ontgroening in Leeuwarden

Het aantal kinderen (0-14 jaar) in Leeuwarden is gelijk gebleven ten opzichte van tien jaar geleden. Wel is de bevolking met tien procent gestegen, dus procentueel zijn er wel minder kinderen. Gemiddeld in Fryslân is het aantal 0-14 jarigen gedaald met elf procent. De verwachting is dat het aantal kinderen in Leeuwarden de komende jaren licht gaat stijgen.

Hoe gaat het met de mienskip in Leeuwarden?

Veel gevraagd van de mienskip

Leeuwarden heeft van oudsher veel gemeenschapszin. Inwoners doen vaker vrijwilligerswerk dan gemiddeld in Nederland. Ook is het vertrouwen in elkaar groter en wordt er samengewerkt in verschillende verbanden, zoals het organiseren van dorps- en wijkfeesten, het opzetten van energiecoöperaties en het reilen en zeilen van het verenigingsleven.

Maar de samenleving verandert. De invloed van traditionele instituties, zoals het huwelijk en de kerk, neemt af (CBS, 2017). Het aantal ouderen, eenpersoonshuishoudens en eenoudergezinnen neemt toe (Provincie Fryslân, 2024). Tegelijkertijd trekt de landelijke overheid zich terug en wordt er van inwoners verwacht dat zij steeds meer zelf doen. Dat roept de vraag op: hoeveel kan de mienskip aan?

Minder zorgen over toekomst verenigingen

Zestien procent van de inwoners van gemeente Leeuwarden maakt zich zorgen over de toekomst van hun vereniging. Dit aandeel is lager dan gemiddeld in Fryslân, waar 21 procent zich zorgen maakt. De meeste inwoners willen graag dat verenigingen blijven bestaan. Slechts zes procent vindt het niet erg als er verenigingen verdwijnen (Planbureau Fryslân, 2025a).

Meer inwoners die vrijwilligerswerk doen

In Leeuwarden doet 54 procent van de inwoners vrijwilligerswerk. Dat aandeel is hoger dan gemiddeld in Nederland (50%) (CBS, 2025b).

Meer vertrouwen in elkaar en in instituties in Leeuwarden

Bijna driekwart (73%) van de inwoners van Leeuwarden heeft vertrouwen in elkaar. Dat aandeel is al jaren hoger dan gemiddeld in Fryslân (70%) en Nederland (66%) (CBS, 2025b).

Ook is het vertrouwen in instituties hoger dan gemiddeld in Fryslân en Nederland. 82 procent van de inwoners van Leeuwarden heeft vertrouwen in de gemeente, terwijl 41 procent vertrouwen heeft in de Tweede Kamer (Planbureau Fryslân, 2025a). Hoe verder weg de overheid, hoe minder vertrouwen er is over het algemeen.

Lagere tevredenheid met sociaal leven

In Leeuwarden is 79 procent van de inwoners tevreden met het sociale leven, ten opzichte van 82 procent in Fryslân. Dit aandeel is al jaren iets lager dan gemiddeld in de provincie (CBS, 2025b).

Hoe gaat het met het welzijn in Leeuwarden?

Tevreden met het leven, maar meer stress

Inwoners van Leeuwarden zijn over het algemeen tevreden met het leven. Wel ervaren inwoners meer stress dan gemiddeld in Fryslân en vergelijkbaar met Nederland.

Het aandeel inwoners dat een hoog risico loopt op angst of depressie is gelijk aan Fryslân en lager dan Nederland. Wel voelen inwoners van Leeuwarden iets vaker eenzaam dan gemiddeld in Fryslân. Over het algemeen komt in Fryslân eenzaamheid voor bij alle leeftijden, maar het treft 75-plussers het vaakst (GGD Fryslân, 2025).

Minder gezondheidsproblemen, maar wel stijging verwacht

In Leeuwarden wonen iets minder inwoners met chronische ziekten en overgewicht dan gemiddeld in Fryslân en Nederland. Waarschijnlijk komt dit doordat de populatie jonger is dan gemiddeld in Fryslân. Door de toenemende vergrijzing is de verwachting dat het aantal gezondheidsproblemen toe gaat nemen de komende jaren. Daarbij is de sociaal economische status in bepaalde wijken van de gemeente lager dan gemiddeld in Nederland (CBS, 2022). Mensen met een lagere sociaaleconomische status hebben over het algemeen een hoger risico op gezondheidsproblemen dan mensen met een hogere sociaaleconomische status.

Mentale druk op beroepsbevolking neemt toe

De komende jaren zal de druk op de beroepsbevolking toenemen als gevolg van vergrijzing. Steeds vaker zullen werkenden mantelzorg moeten verlenen, vanwege de toenemende zorgdruk. Tegelijkertijd zijn er minder leerkrachten beschikbaar, wat leidt tot meer uitval van lessen of zelfs hele lesdagen. Ouders zullen hierdoor vaker zelf voor hun kinderen moeten zorgen. Daarnaast neemt ook de werkdruk toe: er moet meer werk worden verzet met minder mensen. Deze combinatie van factoren zorgt voor een stijgende mentale belasting (GGD Fryslân, 2025).

Lagere veiligheid dan gemiddeld in Fryslân

In Leeuwarden geven inwoners een 7,1 als rapportcijfer over hoe tevreden ze zijn met de veiligheid. Dit is lager dan gemiddeld in Fryslân (7,5). Ook zijn er meer geregistreerde misdrijven en slachtoffers van criminaliteit dan gemiddeld in Fryslân en Nederland (CBS, 2025c).

Hoe gaat het met de bestaanszekerheid in Leeuwarden?

Lager inkomen dan gemiddeld in Nederland en Fryslân

Het gemiddeld besteedbaar inkomen per huishouden (gestandaardiseerd) in Leeuwarden ligt in 2024 op 36.600 euro. Dat is lager dan gemiddeld in Fryslân (€38.300) en Nederland (€42.700) (CBS, 2025d).

Meer moeite met rondkomen

In Leeuwarden had vijftien procent van de inwoners in 2024 moeite met rondkomen. Dat is hoger dan gemiddeld in Fryslân (12%) en in Nederland (13%) (GGD Fryslân, 2025). Mogelijk komt dit doordat er relatief meer jongeren in de gemeente wonen. Zij hebben gemiddeld genomen vaker moeite met rondkomen dan oudere leeftijdsgroepen (Planbureau Fryslân, 2024f). Ook ligt het inkomen in Leeuwarden lager en is er iets meer armoede.

Meer armoede en schulden

In Leeuwarden is het aandeel inwoners met geregistreerde problematische schulden iets hoger dan gemiddeld in Fryslân en Nederland. Tien procent van de inwoners van Leeuwarden heeft geregistreerde problematische schulden, ten opzichte van acht procent gemiddeld in Fryslân. Ook wonen er in Leeuwarden iets meer mensen die langdurig – ten minste een jaar – moeten rondkomen van een inkomen tot aan de lage inkomensgrens (CBS, 2025e).

Hoe gaat het met de economie in Leeuwarden?

Stijging beroepsbevolking

Er is op dit moment sprake van krapte op de arbeidsmarkt. Dit komt deels doordat de potentiële beroepsbevolking is gekrompen de afgelopen jaren, terwijl het aantal banen steeg (Provincie Fryslân, 2025). Wel is Leeuwarden één van de weinige gemeenten in Fryslân waar de potentiële beroepsbevolking (15-75 jaar) tot 2040 naar verwachting met vijf procent gaat stijgen. In andere gemeenten daalt juist de beroepsbevolking (Provincie Fryslân, 2024).

Snelle ontwikkelingen in duurzaamheid en technologie

Op dit moment verandert er veel op economisch gebied. De economische actieagenda's van overheden richten zich niet alleen op het verdienen van geld, maar de nadruk wordt sterker gelegd op de bredere maatschappelijke waarde van bedrijven (Provincie Fryslân, n.d.). Duurzaamheid speelt hierin een groeiende rol. Er worden stappen gezet richting een circulaire economie, waarin afval wordt geminimaliseerd en grondstoffen steeds opnieuw worden gebruikt. Door als regio te specialiseren in water technologie, circulaire materialen en bodemverbetering kunnen bedrijvencusters in samenwerking met onderwijsinstellingen werken aan innovatieve oplossingen voor globale uitdagingen met betrekking tot duurzaamheid. Fryslân is als regio wereldwijd koploper op het gebied van circulaire economie. De provincie scoort goed op het re-integreren van secundaire materialen in de economie (Circle Economy, 2025).

Daarnaast gaan digitale en technologische ontwikkelingen razendsnel. Dit zorgt ervoor dat banen veranderen of zelfs verdwijnen. Ontwikkelingen op het gebied van automatisering en digitalisering zorgen voor een inhoudelijke veranderende vraag naar arbeid. Steeds meer werkzaamheden zullen goedkoper uitgevoerd kunnen worden door computers en machines. Met het oog op de snelle ontwikkelingen op het gebied van digitalisering binnen de bedrijfsprocessen, is het van groot belang dat de Friese beroepsbevolking voldoende beschikt over digitale geletterdheid. Banen die met name zullen veranderen zijn banen met veel routinematige taken.

Gezondheids- en welzijnszorg grootste sector

De meeste banen in Leeuwarden zijn te vinden in de sector gezondheids- en welzijnszorg (23%). De tweede grootste sector is groot- en detailhandel (12%). De sectoren openbaar bestuur en overheid, onderwijs en verhuur van roerende goederen en overige zakelijke dienstverlening zijn groter dan elders in Fryslân, maar komen per sector nog niet uit boven tien procent van de werkgelegenheid. De sectoren bouwnijverheid, landbouw en industrie en delfstoffenwinning zijn kleiner dan gemiddeld in Fryslân (Provincie Fryslân, 2025). De stad Leeuwarden staat bekend om de Water Campus. Dit is het knooppunt van de Nederlandse watertechnologiesector.

Meer hbo- en wo-opgeleiden dan gemiddeld in Fryslân

In Leeuwarden heeft 37 procent van de inwoners een hbo- en/of wo opleiding gevolgd. Dat aandeel is even hoog als gemiddeld in Nederland, maar groter dan gemiddeld in Fryslân, waar 31 een hbo- of wo-diploma heeft (CBS, 2025f).

Hoe kan de ruimte in Leeuwarden optimaal worden benut?

Grote opgaven in een beperkte ruimte

De ruimte van Leeuwarden is een schaars goed. In 2022 bestond 69 procent van de gemeente uit agrarisch terrein, zeven procent uit binnenwater en vijf procent uit bos en open natuurlijk terrein. Zeven procent van de oppervlakte wordt besteed aan woonterrein. Dat aandeel is groter dan gemiddeld in Fryslân (CBS, 2025g).

Om de leefomgeving van Leeuwarden voor toekomstige generaties leefbaar te houden nemen overheden maatregelen. Zo wordt stap voor stap overgegaan op het gebruik van duurzame energie. Ook wordt er gebiedsgericht gewerkt aan natuurherstel, waterkwaliteit en klimaat. Tegelijkertijd is er een tekort aan geschikte woningen, en zijn er plannen om extra huizen te bouwen.

Al deze overheidsplannen vergen ruimte. Hoe kan de ruimte in Leeuwarden optimaal worden benut?

Tekort aan (geschikte) woningen

In Leeuwarden is een tekort aan geschikte en betaalbare huizen (voor kleinere huishoudens en ouderen) en de verwachting is dat dit tekort gaat toenemen. De verkoopprijs van koopwoningen is gestegen en de inschrijfduur voor sociale huurwoningen is in Leeuwarden meer dan drie jaar (Planbureau Fryslân, 2024d).

Meer huishoudens, maar kleiner

Het aantal huishoudens in Leeuwarden stijgt al jaren. Op dit moment zijn er ruim 67.000 huishoudens in Leeuwarden. De verwachting is dat het aantal huishoudens tot 2040 met meer dan 9000 gaat stijgen. Dat betekent dat voor deze huishoudens een geschikte woning nodig is (Provincie Fryslân, 2024).

De stijging van het aantal huishoudens komt met name doordat het gemiddeld aantal personen per huishouden daalt. Er zijn minder kinderen geboren en het aantal eenpersoonshuishoudens neemt toe, waarvan een groot deel alleenwonende ouderen.

Dat betekent dat de vraag naar kleinere woningen gaat toenemen. Op dit moment bestaat 28 procent van de woningvoorraad van gemeente Leeuwarden uit kleine woningen (tot 75m²). Dat aandeel is groter dan gemiddeld in Nederland (21%) en Fryslân (15%). Daarmee sluit de woningvoorraad in Leeuwarden beter aan op de wensen, aangezien er meer eenpersoonshuishoudens zijn. Wel zijn er relatief meer oude woningen in Leeuwarden, wat hogere kosten met zich meebrengt qua energielasten en het verduurzamen van de woning (CBS, 2025h).

Hoe gaat het met de leefomgeving in Leeuwarden?

Grotere zorgen over klimaatverandering

Tweederde (65%) van de inwoners van gemeente Leeuwarden maakt zich zorgen over klimaatverandering. Tweeëntwintig procent is neutraal en dertien procent maakt zich geen zorgen. Het aandeel dat zich zorgen maakt is groter dan gemiddeld in Fryslân (59%) (Planbureau Fryslân, 2025c).

De broeikasgasemissie per inwoner in Leeuwarden ligt lager dan gemiddeld in Fryslân, maar de hoeveelheid fijnstof is juist hoger (CBS, 2025b).

Gemeenten spelen een belangrijke rol in het toekomstbestendig maken van de leefomgeving. Denk aan het tegengaan van wateroverlast, droogte en hittestress. Gevolgen van klimaatverandering waar ook Leeuwarden mee te maken heeft. De binnenstad van Leeuwarden wordt de komende jaren aangepakt en groener gemaakt.

Zorgen over het landschap en biodiversiteit

Ook het landschap en de natuur roepen zorgen op. In Leeuwarden vindt 39 procent van de inwoners dat het Friese landschap de afgelopen vijf jaar is verslechterd (Planbureau Fryslân, 2025e).

De meeste zorgen gaan over het verdwijnen van bomen, planten en dieren en de verslechtering van de waterkwaliteit. Meer dan 85 procent van de inwoners uit Leeuwarden maakt zich hier zorgen over. Daarnaast geeft driekwart van de inwoners aan zich zorgen te maken over verdroging, de komst van invasieve soorten, het gebruik van bestrijdingsmiddelen en het verstenen van particuliere tuinen (Planbureau Fryslân, 2025e).

Hoeveelheid huishoudelijk restafval daalt door nieuw beleid

In 2024 werd in de gemeente Leeuwarden per inwoner gemiddeld 154 kilo huishoudelijk restafval geproduceerd. Twee jaar ervoor was dat nog 191 kilo (CBS, 2025i). Dit komt waarschijnlijk door de invoering van het Diftar-systeem begin 2023. Dat betekent dat inwoners sindsdien betalen per kilo restafval. De bedoeling hiervan is dat meer mensen groenafval in de GFT-bak doen.

Hoe gaat het met de bereikbaarheid en voorzieningen in Leeuwarden?

Kleinere afstand tot basisvoorzieningen

In Leeuwarden is de gemiddelde afstand tot voorzieningen over het algemeen kleiner dan gemiddeld in Nederland. De gemeente is dichtbevolkt en voorzieningen zijn voldoende aanwezig. Zo ligt de gemiddelde afstand tot een ziekenhuis of buitenpolikliniek op vijf kilometer, terwijl dit landelijk gemiddeld zeven kilometer is. Ook is de afstand tot een treinstation kleiner dan gemiddeld in Fryslân en Nederland (CBS, 2025j).

Hoge tevredenheid over voorzieningen

Inwoners van Leeuwarden waarderen de tevredenheid over voorzieningen met een 7,3. Dat is iets hoger dan gemiddeld in Fryslân (7,1) (Planbureau Fryslân, 2025d).

Uit onderzoek blijkt dat inwoners van Leeuwarden de huisarts, supermarkt en openbaar vervoer als de belangrijkste voorzieningen beschouwen. Deze basisvoorzieningen spelen een cruciale rol in het dagelijks leven en de leefbaarheid van dorpen en wijken (Planbureau Fryslân, 2025d).

Minder inwoners hebben een auto in hun bezit dan gemiddeld in Fryslân en Nederland (CBS, 2025k). Omdat voorzieningen dichtbij zijn en het openbaar vervoer een goede bereikbaarheid kent, is een auto minder noodzakelijk dan in andere regio's in Fryslân.

Nu keuzes maken voor toekomstig geluk

De brede welvaart in Leeuwarden staat er op dit moment nog relatief goed voor. Inwoners geven hun leven gemiddeld een hoog cijfer en behoren tot de meest tevreden inwoners van Nederland.

Toch laat deze publicatie zien dat er ontwikkelingen zijn die de brede welvaart op termijn onder druk kunnen zetten. Denk aan de toenemende druk op de zorg, aan werkstress of aan zorgen over de toekomst van kinderen in de regio. Het zijn vragen die steeds meer inwoners herkennen: Hoe zorg ik goed voor mijn ouders? Hoe houd ik balans in mijn werk en leven? Hoe ziet de toekomst eruit voor de volgende generatie in Leeuwarden?

De trends in deze monitor wijzen op veranderingen die geleidelijk maar onmiskenbaar doorwerken in het dagelijks leven. Niet iedereen voelt die gevolgen in dezelfde mate. Hoewel deze rapportage gemiddelde cijfers laat zien, geldt dat sommige groepen – met name inwoners met een lagere sociaaleconomische positie – op meerdere fronten minder weerbaar zijn. Zij leven minder lang in goede gezondheid, hebben vaker financiële zorgen, en kunnen minder terugvallen op een netwerk of buffer (Planbureau Fryslân, 2024a).

Dat maakt het belangrijk om nú na te denken over de toekomst. Welke richting willen we op met Leeuwarden voor iedereen? Niet alles ligt binnen de invloedssfeer van de gemeente en haar burgers, maar op sommige thema's valt wel gericht bij te sturen.

Leeuwarden in 2040 zal er anders uitzien dan vandaag. De vraag is: neemt de gemeenschap de regie over veranderingen, of laat het die veranderingen over zich heen komen? Deze monitor biedt inzichten die kunnen helpen om onderbouwde keuzes te maken – vandaag, voor het geluk van morgen.

Bronnen

CBS. (2017). *Worden we individualistischer?*

<https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2017/52/worden-we-individualistischer->

CBS. (2022). Sociaal-economische status.

<https://www.cbs.nl/nl-nl/cijfers/detail/85900NED#shortTableDescription>

CBS. (2025a). *Statline: Bevolking op 1 januari en gemiddeld; geslacht, leeftijd en regio.*

<https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/03759ned/table?ts=1714116298955>

CBS. (2025b). *Regionale Monitor Brede Welvaart 2025.*

<https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/regionale-monitor-brede-welvaart/indicator>

CBS. (2025c). *Geregistreerde criminaliteit; soort misdrijf, regio.*

<https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/83648NED/table>

CBS. (2025d). *Inkomen van huishoudens.*

<https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/86161NED/table>

CBS. (2025e). *Laag en langdurig laag inkomen van huishoudens; huishoudenskenmerken.*

<https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/83841NED/table?dl=B00FA>

CBS. (2025f). *Bevolking; hoogstbehaald onderwijsniveau en regio.*

<https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/85525NED/table?dl=B6A46>

CBS. (2025g). *Bodemgebruik.*

<https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/86211NED/table?ts=1768987840724>

CBS. (2025h). *Voorraad woningen; woningtype, oppervlakteklasse, regio.*

<https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/83704NED/table>

CBS. (2025i). *Huishoudelijk afval per gemeente per inwoner.*

<https://www.cbs.nl/nl-nl/cijfers/detail/83452NED>

CBS. (2025j). *Nabijheid voorzieningen.*

<https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/80305ned/table?fromstatweb>

CBS. (2025k). *Motorvoertuigen.*

<https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/85249NED/table?ts=1768989421454>

Circle Economy. (2025). *The Circularity Gap Report Friesland.*

<https://friesland.circularity-gap.world/>

GGD Fryslân. (2024). *Gezondheidsmonitor 19+.*

Omrop Fryslân. (2023). *Gemeente Leeuwarden: het dumpen van afval is toegenomen.*

<https://www.omropfryslan.nl/nl/nieuws/1211145/gemeente-leeuwarden-het-dumpen-van-afval-is-toegenomen>

PBL. (2018). *Sterke daling van potentiële mantelzorgers in de toekomst*. <https://www.pbl.nl/actueel/nieuws/sterke-daling-van-potentiele-mantelzorgers-in-de-toekomst>

Planbureau Fryslân. (2024a). *Vershil in Fryslân: de samenleving in zes klassen*. <https://www.planbureau.frl/publicaties/vershil-in-fryslan-de-samenleving-in-zes-klassen/>

Planbureau Fryslân. (2024b). *Vraagdruk woningbouwcorporaties Fryslân*. <https://www.planbureau.frl/nieuws/woningcorporaties-kunnen-minder-mensen-aan-sociale-huurwoning-helpen/>

Planbureau Fryslân. (2025a). *Monitor Sociale samenhang*. <https://www.planbureau.frl/monitoren/meedoen-en-vertrouwen-van-de-inwoners-van-fryslan/>

Planbureau Fryslân. (2025b). *Monitor Werk*. <https://www.planbureau.frl/monitoren/werk/>

Planbureau Fryslân. (2025c). *Monitor Klimaat en milieu*. <https://www.planbureau.frl/monitoren/klimaat-en-milieu/>

Planbureau Fryslân. (2025d). *Monitor Bereikbaarheid*. <https://www.planbureau.frl/monitoren/bereikbaarheid/>

Planbureau Fryslân. (2025e). *Monitor Natuur & Landschap*. <https://www.planbureau.frl/monitoren/natuur-en-landschap/>

Planbureau Fryslân. (2024f). *Monitor Inkomen*. <https://planbureau.frl/monitoren/inkomen/>

Provincie Fryslân. (2024). *Dashboard Prognose Bevolking en Huishoudens: Uitkomsten trendraming 2024-2050*. <https://staat-van-fryslan.hub.arcgis.com/pages/59f289c168b4409dba24044d868095eb>

Provincie Fryslân. (2025). *LISA werkgelegenheidsregister*.

Provincie Fryslân. (n.d.). *Circulaire Economie*. <https://www.fryslan.frl/circulaire-economie>

RIVM. (2024). *Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2024*. [Home | Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2024](#)

Planbureau Fryslân wordt gesubsidieerd door Provinsje Fryslân.

Planbureau Fryslân
Prins Hendrikstraat 8
8911 BK Leeuwarden
(058) 234 85 00
info@planbureau.frl
www.planbureau.frl

Colofon

Gemeente Leeuwarden: trends en ontwikkelingen' is een uitgave van Planbureau Fryslân, februari 2026.

Auteur

Sibilla Hoekstra

Met medewerking van

Arlette Bickel, Bernard Boorsma, Mandy Bosma, Siebren Kooistra, Gerian Kuiper, Chaïm la Roi